

Τὸ κλίμα τῆς Κεφαλονιάς

Ἀνακοίνωσις Ἰ. Α. Ν. Λει-
δαθηνοῦ, Μετεωρολόγου τοῦ
Ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν

Μελέται ἄξιοι λόγου σχετικαὶ μὲ τὸ κλίμα τῆς νήσου Κεφαλληνίας δὲν εὐρίσκονται ἐν τῇ σχετικῇ βιβλιογραφίᾳ, πλὴν περιγραφῶν ταξιδιωτικῶν μὴ στηριζομένων ἐπὶ συστηματικῶν μετεωρολογικῶν παρατηρήσεων. Κατ' ἐξαίρεσιν εἰς τὴν μελέτην τοῦ Ἰωσήφ Πάρτς (1892) «Κεφαλληνία καὶ Ἰθάκη» εὐρίσκομεν συνοπτικὴν περιγραφὴν τοῦ κλίματος στηριζομένην ἐπὶ μετεωρολογικῶν παρατηρήσεων τόσο ὅμως μικρᾶς διαρκείας ὥστε νὰ μὴ δύ-
ναι αὐταὶ νὰ παρουσιάζουν τὸν πρα-

γματικὸν κλιματικὸν χαρακτήρα τῆς νήσου.

Ἡ μελέτη ἡμῶν στηρίζεται ἐπὶ σει-
ράς παρατηρήσεων τριάκοντα ἐτῶν
(1900 — 1929) τοῦ Μετεωρολογικοῦ
Σταθμοῦ Ἀργοστολίου τοῦ ἰδρυθέντος
ὑπὸ τοῦ Ἀστεροσκοπείου. Τὰ στοιχεῖα
ταῦτα τοῦ κλίματος λόγω τῆς θέσεως
τοῦ σταθμοῦ δὲν δύνανται βεβαίως ἀμέ-
σως ἐξεταζόμενα νὰ δόσουν τὸν γενικὸν
κλιματικὸν χαρακτήρα τῆς νήσου, τὸν
ἐποῖον θὰ προσπαθήσωμεν νὰ παρουσι-
άσωμεν κατωτέρω.

Ἡ νήσος Κεφαλληνία εὐρισκομένη
ἄντικρυς τῶν δυτικῶν ἀκτῶν τῆς Στε-
ρεᾶς Ἑλλάδος ὑφίσταται αἰσθητὴν τὴν
ἠπειρωτικὴν ἐπίδρασιν αὐτῶν, ὥστε ὁ
μὲν χειμὼν ἐν τῇ νήσῳ νὰ ἐμφανίζεται
ἐνίοτε βαρῦς, τὸ δὲ θέρος λίαν εὐάρε-
στον.

Εἰς τὰς πεδινὰς παρακτίους περιο-
χὰς τῆς νήσου ἐν γένει αἱ ἐποχαὶ δια-
τηροῦν τὴν γλυκύτητα τοῦ κλίματος τῆς
νατιότερον εὐρισκομένης Ζακύνθου.

Ὁ μερικὸς παγετὸς εἰς τὰ πεδινὰ
τῆς νήσου σημειοῦται ἀπὸ τοῦ Δεκεμ-
βρίου μέχρι καὶ τοῦ Μαρτίου, αἱ δὲ ση-
μειωθεῖσαι τιμαὶ τῶν ἀπολύτως μεγί-
στων καὶ ἐλαχίστων θερμοκρασιῶν εἶ-
ναι κατὰ 2 ἕως 3 βαθμοὺς κατώτεροι
τῶν σημειουμένων ἐν Ζακύνθῳ.

Αἱ πρῶται χιόνες εἰς μὲν τὰ πεδινὰ
σημειοῦνται κατὰ Ἰανουάριον ἢ Φε-
βρουάριον εἰς δὲ τὰ ὄρεινα συνήθως κα-
τὰ Δεκέμβριον ἢ καὶ κατὰ Νοέμβριον.

Ἡ ἀνοιξίς εἶναι ἡ καλλιτέρα ἐποχὴ
διαμονῆς εἰς τὴν νήσον καὶ μάλιστα εἰς
τὴν πεδινὴν παράκτιον αὐτῆς ζώνην. Ὁ
ἀριθμὸς τῶν ἡλιολούστων ἡμερῶν εἶναι
ἐξαιρετικῶς μέγας ἐν σχέσει πρὸς ἄλ-
λας περιοχὰς τῆς Ἑλλάδος. Ἡ θερμο-
κρασία εἰς τὰ πεδινὰ εἶναι εὐχάρι-
στος ἡ ὑγρασία ὅμως σχετικῶς μεγάλη
ἐνῶ εἰς τὰ ὄρεινα τῆς νήσου τὸ ψῦχος
εἶναι εἰσέτι αἰσθητόν. Ἐκ τῶν μηνῶν
τῆς ἀνοίξεως ὁ Μάρτιος εἶναι ἄ-
σταθέστερος τοῦ Δεκεμβρίου ἂν καὶ ἡ
μέση θερμοκρασία των δὲν διαφέρει.
Ἐν γένει ὁ Μάρτιος δεόν νὰ περιλαι-
μῶνται μεταξὺ τῶν χειμερινῶν μηνῶν
τοῦ ἔτους.

Τὸ μέσον ὕψος βροχῆς τοῦ μηνὸς τοῦ
του ὑπολείπεται τοῦ προηγουμένου κα-
τὰ 25 περίπου χ.λ.σ. ὁ δὲ ἀριθμὸς ἡ-
μερῶν βροχῆς καλύπτει τὸ τρίτον πε-
ρίπου τῶν ἡμερῶν τοῦ μηνός. Κατὰ τὸν
μῆνα τοῦτον ἄπαξ μόνον ἐντὸς τῆς πε-
ριόδου 1900—1929 ἐσημειώθη χιὼν
εἰς Ἀργοστόλιον κατὰ τὸ ἔτος 1913,
ἐνῶ ἡ ἐμφάνισις αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Αἴνου
εἶναι πολὺ συχνότερα. Εἰς Ἀργοστό-
λιον ἐντὸς τῆς περιόδου 1900—1929
ἐσημειώθησαν 16 ἡμέραι χαλάζης, μία
χιόνος καὶ 34 καταιγίδος.

Ἄνεμοι ἐπικρατοῦντες κατὰ τὸν μῆ-

να Μάρτιον είναι οι βορειοδυτικοί ασθενείς έως ισχυροί, εν τούτοις η συχνότης των νοτιών ανέμων παρουσιάζει αύξησιν από του προηγουμένου μηνός ενώ εις τας άνωτέρας βαθμίδας τής κλίμακος Μποφάρ υπερισχύουν οι νοτιοανατολικοί.

Τόν Απρίλιον σημειούται αισθητή βελτίωσις τής θερμοκρασίας, ώστε η φυτεία να παρουσιάξη δρᾶσιν. Ηνέφωσις και η ήλιοφάνεια παρουσιάζουν αρκετήν βελτίωσιν από του προηγουμένου μηνός, πάντως όμως σημειούνται κατά μέσον όρον τίσσασες ήμέρες νεφοσκεπίς. Ο αριθμός ήμερών βροχής είναι σχετικώς μέγας ενώ το ύψος βροχής σημειοί αξιοσημείωτον ελάττωσιν. Ημέραι χιόνος δέν σημειούνται εις τὰ πεδινά εις δὲ τὰ μάλλον όρεινά του Αίνου σπανίως παρατηρούνται. Εις Αργοστόλιον έσημειώθησαν 10 ήμέραι χαλάξης μία μόνον χιόνος, και 15 ήμέραι καταγίδος έντός τής περιόδου 1900—1929.

Κατά τόν μήνα τούτον επικρατούν ΒΔ άνεμοι μέχρι τής βαθμίδος των ισχυρών, μεταξύ των σφοδρών επικρατούν οι νοτιοανατολικοί και μεταξύ των όρηθικων οι ανατολικοί, αι δὲ θύελλαι είναι σπάνιον φαινόμενον.

ΟΜάτιος είναι η όλκκλήρωσις τής άνοιξως κατ' αυτόν η θερμοκρασία έχει ανέλθει πλέον εις τοιαύτας βαθμίδας ώστε ένίστε η παραμονή εις τὸ ύπαιθρον είναι πλέον η εύχάριστος ούχι όμως και κατά τας νυκτερινάς ώρας λόγω τής επικρατούσης ύψηλης ύγρασίας.

Τὰ τρία πέμπτα του αριθμου των ήμερών του μηνός είναι αίθρια, ο δὲ κανονικός αριθμός νεφοσκεπών ήμερών είναι μόλις δύο. Κατά μέσον όρον σημειούνται 4 ήμέραι και μικρόν ύψος βροχής (27 χιλ.) τὸ όποιον καλύπτει περίπου τὸ ήμιου του προηγουμένου μηνός.

Εις Αργοστόλιον έσημειώθησαν 5 ήμέραι χαλάξης, ούδεμία χιόνος και 13 ήμέραι καταγίδος έντός τής περιόδου 1900—1929. Κατά τόν μήνα τούτον σημειούνται συχνότερον όλίγον ισχυροί βορειοδυτικοί άνεμοι έμφανιζόμενοι ένίστε ως πρόσδρομοι έτησιαί, μετ' αούτους δὲ οι νότιοι οίτινες παρουσιάζουν ύπεροχήν εις τας μεγάλας βαθμίδας, τής δυνάμεως του άνέμου. Αι θύελλαι σνηθᾶστερον προέρχονται εκ νότου.

Τὸ θέρους. Τήν βερηνήν περίοδον χαρακτηρίζει έντατικη ήλιοφάνεια και μεγάλη ξηρασία. Η θερμοκρασία εύάρεστος εις τὰ όρεινά άνέρχεται κατά τήν περίοδον ταύτην τας άνωτάτας αούτης βαθμίδας, ενώ εις τήν πεδινήν και παράκτιον ζώνην τής νήσου ο καύσων είναι λιαν αισθητός, ίδίως κατά Ιούλιον και Αύγουστον.

Ο πρώτος μήν του θέρους, ο Ιούλιος από άπόφως θερμοκρασίας δέον να θεωρηθῆ ως εισαγωγή εις τήν κυρίως βερηνήν περίοδον των επομένων δύο μηνών. Από άπόφως βροχής έρχεται τρίτος εις τήν σειράν των ξηροτέρων μηνών, σημειών κανονικόν μέσον ύψος μόλις 15 χιλ., παρατηρούνται δὲ αντίστοιχως τρεις ήμέραι βροχής. Έν τούτοις ο μήν ούτος πολλάκις διήλθεν έντός 30ετίας άνευ βροχής.

Ο όλικός αριθμός ήμερών χαλάξης έντός τής περιόδου 1900—1929 εις Αργοστόλιον, είναι 2 ήτοι σχετικώς πολύ μικρός, των δὲ ήμερών καταγίδος 14. Άνεμοι επικρατούντες κατά τόν μήνα Ιούλιον είναι οι βορειοδυτικοί έτησιαί, καθ' όλας τας βαθμίδας τής ταχύτητος του άνέμου.

Οι λοιποί δύο βερνοι μήνες Ιούλιος και Αύγουστος παρουσιάζουν μεγάλην όμοιότητα κλιματολογικου χαρακτήρος. Κατά τούς μήνας τούτους η θερμοκρασία άνέρχεται τας άνωτάτας αούτης βαθμίδας. Τόν Αύγουστον έσημειώθη η απόλυτως μεγίστη θερμοκρασία τής περιόδου 1900—1929 ήτις εις Αργοστόλιον ήτο 43ο, ήτοι έξαιρετικώς μεγάλη. Έν τούτοις ο καύσων εις τήν όρεινήν περιοχήν τής νήσου δέν είναι τόσον αισθητός αι δὲ νύκτες παρέχουν διαμονήν κατ' έξοχήν εύάρεστον εις τὸ ύπαιθρον, όπου επικρατεί και μετρια ύγρασία.

Οι μήνες ούτοι του θέρους διέρχονται σνηθως σχεδόν άνέφελοι, η δὲ σπανιότατη σημειουμένη βροχή προέρχεται εκ θερμικών καταγίδων, είναι ραγδαία και πολύ μικρᾶς διαρκείας.

Από άπόφως άνέμων κατά τούς μήνας τούτους παρατηρείται χαρακτηριστική επικράτησις των έτησιων (Β.Δ.).

Τὸ Φθινόπωρον είναι αρκετά θερμότερον τής άνοιξως, αλλά και όμβρομετρικώς, μεταξύ των δύο τούτων εποχών, παρατηρούνται μεγάλαί διαφοραί του κανονικου ύψους βροχής του φθινοπώρου όντος περίπου διπλασίου από του σημειουμένου κατά τήν άνοιξιν, λόγω δὲ του ότι ο αριθμός ήμερών βροχής είναι όλίγον μόνον άνωτερος του σημειουμένου τὸ έσο και ο βαθμός ραγδαιότητας των βροχών του φθινοπώρου είναι άσυγκρίτως άνωτερος. Ο αριθμός των καταγίδων παρουσιάζει ραγδαίαν αύξησιν παρέχων τὸ μέγιστον του έτους, ο δὲ αριθμός ήμερών χαλάξης είναι σχετικώς μικρός.

Κατά τήν μεταβατικην ταύτην εποχήν παρατηρείται ποικιλία πνεόντων άνέμων κατά τήν έντασιν και τήν διεύθυνσιν.

Ο Σεπτέμβριος παρουσιάζεται, θερμομετρικώς και όμβρομετρικώς άνάλο

γος προς τόν Μάιον, από άπόφως όμως άνέμων ύφίστανται διαφοραί μεταξύ των δύο τούτων μηνών.

Ο αριθμός ήμερών βροχής (4) και τὸ κανονικόν ύψος βροχής (28 χιλ. μ.) είναι τὰ αούτα προς τὰ κατά Μάιον σημειούμενα, σνηθως δὲ από του δευτέρου τμήματος του μηνός τούτου σημειούνται τὰ πρωτοβρόχια. Πλέον του ήμισως αριθμου των ήμερών του μηνός είναι αίθριοι, ο δὲ κανονικός αριθμός νεφοσκεπών ήμερών σημειοί μόνον μίαν ήμέραν.

Εις Αργοστόλιον έσημειώθησαν 1 μόνον ήμέρα χαλάξης, και 12 ήμέραι καταγίδος, έντός τής περιόδου 1900—1919. Σνηθως κατά τὸ πλείστον του πρώτου δεκαπενθήμερου του Σεπτεμβρίου πνέουν έτησιαί ασθενείς έως μέτριοι από δὲ του δευτέρου μέρους του μηνός σημειούται ποικιλία άνέμων. Οι νότιοι μάλιστα υπερισχύουν κατά τήν συχνότητα των άνωτέρων βαθμίδων τής άνεμομετρικής κλίμακος.

Από του Οκτωβρίου παρατηρείται ραγδαία αύξησις του ύψους τής βροχής, ούτως ώστε να φθάνη περίπου τὸ τετραπλάσιον του σημειουμένου κατὰ τόν προηγουέμον μήνα, ενώ ο αριθμός των ήμερών βροχής διπλασιος. Ομβρομετρικώς ο μήν ούτος παρουσιάζει όμοιότητα προς τόν Ιανουάριον. Η θερμοκρασία εύάρεστος τήν ήμέραν είναι μόλις ύποφερτή τήν νύκτα και εις αούτην τήν παράκτιον τής νήσου ζώνην. Η μέση νέφωσις είναι άνάλογος τής παρατηρουμένης κατά μήνα Απρίλιον, ενώ ο αριθμός αίθριων ήμερών καταγίδος αύξάνει ραγδαίως και είναι τριπλάσιος περίπου του προηγουμένου μηνός (εις Αργοστόλιον), ενώ η χάλαξα έσημειώθη μόνον 6 φορές έντός τριακονταετίας, η καταγίς 35 φορές, η δὲ χιόν δέν έσημειώθη έντός τής ύπ' όφιν περιόδου.

Κατά τόν μήνα τούτον υπερισχύουν οι Β.Δ. σημειούται όμως αύξησις τής συχνότητος των νοτιών άνέμων. Από των ισχυρών και άνω υπερισχύουν οι νότιοι και νοτιοανατολικοί άνάλογον δὲ συχνότητα σημειούν και οι ανατολικοί άνεμοι. Τόν τελευταίον μήνα του φθινοπώρου, τόν Νοέμβριον, η θερμοκρασία είναι αισθητώς χαμηλή κατὰ τας πρωινάς και νυκτερινάς ώρας. Ο μήν ούτος εις ύψος βροχής έρχεται δεύτερος παρουσιάζων κανονικόν ύψος 131 χιλ. μ. με αρκετά όμως μεγάλα όρια διακυμάνσεως μεταξύ των τιμών των διαφόρων έτών, ενώ η ραγδαιότης κατ' αούτας έντεινεται. Έν τούτοις έσημειώθη (Νοέμβριος 1896) κατά τόν όποιον ούδόλως έβρεξεν, ο δὲ Νοέμβριος του 1900 έσημείωσεν όλικόν ύψος 422 χιλ. μ.

Τὸ τρίτον τοῦ μηνὸς εἶναι ἡμέραι βροχῆς, ἡ δὲ νέφωσις παρουσιάζει μεγάλην αὐξησιν ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου, αἱ αἶθρια ἡμέραι κατὰ μέσον ὄρον εἶναι ὅσαι καὶ κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μήνας.

Ἡ καταιγὶς ἐσημειώθη εἰς Ἀργυστόλιον 39 φορές ἐντὸς τῆς περιόδου 1900—1929. Ὁ ἀριθμὸς ἡμερῶν χαλάζης εἶναι ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν τοῦ Ἀπριλίου (10), ἡ δὲ χιῶν ἐσημειώθη τρεῖς φορές.

Κατὰ Νοέμβριον ἐπικρατοῦν μέχρι μὲν τῶν μετρίων ἄνεμοι ΝΑ—ΝΔ πέραν ὅμως τῶν μετρίων ὑπερισχύουν οἱ ΒΑ καὶ Α.

Αἱ ἐκδηλώσεις τῆς χειμερινῆς ἐποχῆς εἶναι ἡπίου χαρακτῆρος, τὸ δὲ ψῦχος οὐχὶ ἀπέτομον, πάντως ὅμως τὰ βόρεια ψυχρὰ ρεύματα τῆς ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδος κωτερχόμενα μέχρι τῆς νήσου γίνονται αἰτία ἐντόνισαι χειμερινῆς κατοιστάσεως, ἐνῶ ταῦτα διαδέχονται, παρατεινόμενοι ἐνίοτε ἐπ' ἀρκετὸν, ἄνεμοι νότιοι μετὰ βροχῆς ὑγροὶ ὀφειλόμενοι εἰς ὑψιστοὺς κατοιστάσεις τοῦ καιροῦ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Μεσογείου ἐν γένει.

Ὁ παγετὸς, ὡς μερικὸς μόνον, δύναται ἐκτάκτως νὰ ἐμφανισθῇ καθ' ὅλους τοὺς μήνας τοῦ χειμῶνος μὲ τιμὰς ὅμως πολὺ μικρὰς, ἡ δὲ χιῶν εἰς τὰς πεδινὰς ἰδίως περιοχὰς σπάνιον φαινόμενον.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν αἰθρίων ἡμερῶν εἶναι σχετικῶς μικρὸς καὶ ἀνάλογος πρὸς τὸν παρατηρούμενον εἰς τὴν νοτίως εὐρισκομένην Ζάκυνθον, ἐνῶ ὁ ἀριθμὸς τῶν νεφωστικῶν ἡμερῶν εἶναι περίπου διπλάσιος τῆς Ζακύνθου.

Ἐκ τῶν μηνῶν τοῦ χειμῶνος ὁ Δεκέμβριος εἶναι ὁ βροχερώτερος τοῦ ἔτους, κανονικὸν ὕψος βροχῆς 173 χιλ. μ., τὸ ἡμισυ δὲ περίπου κατὰ μέσον ὄρον, τῶν ἡμερῶν τοῦ μηνὸς τούτου εἶναι ἡμέραι βροχῆς.

Ἡ κανονικὴ θερμοκρασία τοῦ μηνὸς τούτου εἶναι κατὰ 1,5 βαθμοὺς περίπου ἀνωτέρα τῆς τιμῆς τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ νέφωσις εἶναι ἀρκετὰ ἰσχυρὰ (5,4) ὀλίγον ἀνωτέρα τῆς σημειουμένης εἰς Ζάκυνθον, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν νεφωστικῶν ἡμερῶν μέγας. Ὁ κανονικὸς ἀριθμὸς ἡμερῶν καταιγίδος εἰς Ἀργυστόλιον ἐντὸς τῆς ὑπ' ὄψιν περιόδου πλησιάζει πολὺ τὴν τιμὴν τοῦ προηγουμένου μηνὸς (40) τῶν ἡμερῶν χαλάζης 27, ἐνῶ ἡ χιῶν δάκις ἐσημειώθη ἐντὸς τῆς ὑπ' ὄψιν περιόδου.

Ἄνεμοι ἐπικρατοῦν τοῦ νοτίου τομῆως ΝΑ—ΝΔ μέχρι τῶν λεπτῶν ἀπὸ τῆς 5ης ὅμως βαθμίδος ὑπερισχύουν οἱ ΒΔ—ΒΑ, ἀνάλογον δὲ συχνότητα σημειοῦν οἱ ἀνατολικοί. Τὸν Ἰανουάριον τὸ ψῦχος ἐντείνεται, ἡ δὲ σημει

ουμένη κατ' αὐτὸν κανονικὴ τιμὴ τῆς θερμοκρασίας εἶναι ἡ μικροτέρα τῶν τιμῶν τῶν διαφόρων μηνῶν τοῦ ἔτους. Κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον παρατηρήθη μερικὸς παγετὸς ἐντάσεως δύο βαθμῶν ὑπὸ τὸ μηδέν. Τὸ κανονικὸν ὕψος βροχῆς τοῦ μηνὸς (127 χιλ. μ.) εἶναι περίπου τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ σημειούμενον κατὰ τὸν Ὀκτώβριον, ἐνῶ ὁ κανονικὸς ἀριθμὸς ἡμερῶν βροχῆς εἶναι πολὺ μεγάλος (13). Ἡ νέφωσις εἶναι ἀνάλογος τῆς παρατηρουμένης κατὰ τὸν προηγουμένον μῆνα.

Ὁ ἀριθμὸς ἡμερῶν καταιγίδος εἰς Ἀργυστόλιον ἐντὸς τῆς περιόδου 1900—1929 εἶναι 28, ἐνῶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν χαλάζης παρουσιάζει τὴν μεγίστην μηνιαίαν τιμὴν, οὕτω ἐσημειώθησαν 31 ἡμέραι χαλάζης ἐντὸς τῆς περιόδου 1900—1929 καὶ 6 ἡμέραι χιόνος.

Κατὰ τὸν Ἰανουάριον κατὰ τὴν ἐν τοῖσιν μέχρι μὲν τῶν λεπτῶν ὑπερισχύουν οἱ ΒΔ, εἶτα μέχρι τῶν ἰσχυρῶν (6) ὑπερισχύουν κατὰ τὴν συχνότητα οἱ Β.Α., ἀπὸ δὲ τῶν σφοδρῶν καὶ ἄνω οἱ ἀνατολικοί. Δεύτεροι κατὰ τὴν συχνότητα οἱ ΒΑ, ἀπὸ δὲ τῶν σφοδρῶν καὶ ἄνω οἱ ἀνατολικοί. Δεύτεροι κατὰ τὴν συχνότητα σημειοῦνται οἱ νοτιοανατολικοί (σιρόκοι).

Τὸν τελευταῖον μῆνα τοῦ χειμῶνος Φεβρουάριον, ἡ κανονικὴ τιμὴ τῆς θερμοκρασίας εἶναι κατὰ τι ἀνωτέρα τῆς τοῦ προηγουμένου μηνὸς, τὸ ψῦχος ὅμως εἶναι ἐν γένει αἰσθητότερον